

פרשת שלח לך

נושא השבוע: אומץ

נושא השבוע

המרגלים שבפרשתנו נשלחו לברר פרטים על הארץ לצורך התנחלות בה. לאחר ארבעים יום שבו ודיווחו על ארץ פוריה, אולם הביעו חשש מפני מלחמה בתושבי הארץ. רק כלב ויהושע גילו **אומץ לב** ואמונה ואמרו: "עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה". המדרש בתלמוד הבבלי מוסיף ומפתח את המסופר במקרא. לפי המדרש יהושע פתח בדברים עם העם אולם אלה העליבו אותו והוא השתתק. ואז אמר כלב בלבו: אם אדבר, יאמרו גם הם עלי דבר ויחסמו אותי, ולפיכך אמר: וכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם (משה)? וסברו שבגנותו של משה רוצה לדבר. ואז אמר: הוציאנו ממצרים וקרע לנו את היס והאכילנו את המן. אם יאמר לנו עשו סולמות ועלו לרקיע לא נשמע לו? עלה נעלה וירשנו אותה! גם לשמיים נעלה אם יצווה עלינו!

מה פרשה

• **סיפור המרגלים** – משה שלח שנים עשר אנשים מראשי העם לתור את הארץ. לאחר ארבעים יום שבו והודיעו שהארץ פורייה אבל עשרה מהם אמרו שלא יצליחו בני ישראל לכבוש אותה. בני ישראל האמינו לדברים והביעו את רצונם לשוב מצרימה. לא הועילו דברי שני המרגלים, כלב בן יפנה ויהושע בן נון, שניסו לשכנע שביכולתם לעמוד במשימה. ה' רצה להשמיד את העם אך בזכות תפילת משה החליט רק להענישם. העונש – עיכובם במדבר ארבעים שנה עד שימות דור המדבר.

• **מצוות שונות** – דיני מנחות ונסכים המלווים את קורבנות הבהמה, מצוות הפרשת חלה מהעיסה, וקורבנות במקרה של שגגת העדה.

• **סיפור המקושש** – איש מקושש עצים בשבת אשר דינו רגימה באבנים.

נושאים לשיחה

ניתן לפתוח בשאלה במה בא לידי ביטוי **האומץ** של יהושע וכלב. מדוע בכדי לומר דבר שונה ממה שאחרים אומרים צריך אומץ? ובכלל, מהו אומץ? מיהו אדם אמיץ או **גיבור**? אילו דמויות אמיצות הם מכירים ובמה באה לידי ביטוי גבורתם? לאחר מכן, ניתן לבחון את השאלה, האם גבורה היא דבר **חד פעמי** ומיוחד בהכרח, או שיכולים להיות מעשים של גבורה **בחיים היומיומיים**? אפשר לשוחח עם התלמידים על מה שמפחיד אותם בחיים (וחשוב לדבר גם על פחדים "קטנים") ולאחר מכן לדון בשאלה, כיצד ניתן **להתגבר** על הפחד. כאן, כדאי להדגיש בפניהם כי אומץ נבחן בהתגברות על הפחדים, כל פחד, וגבורה אינה שייכת דווקא לבעלי המעשים הגדולים ולגיבורים המפורסמים. אפשר לשוחח על הביטוי "איזהו גיבור – הכובש את יצרו" ומהו **כיבוש היצר** ומדוע זוהי גבורה לכבוש אותו? השיר המצורף ממחיש כי אחת הדרכים להתגבר על הפחד, היא עבודה בשלבים – מתמודדים עם הפחד צעד צעד ולא בבת אחת.

מ ד ר ש

מדרש זה, שגיבוריו בעלי חיים, עוסק דווקא ב"אנושיותו" של הפחד. אמנם השועל לרוב מסמל במשלים ובסיפורים שונים חיה ערמומית, אך כאן ניתן גם לתפוס את הצד הכן שבו: לכולנו קורה שכאשר אנחנו מסתכלים מבחוץ, או מרחוק, נדמה לנו שהמעשה קל ואין מה לחשוש ממנו. ילדים וגם מבוגרים נוטים ללעוג לפחדנות, עד שהם מגיעים לאותו מצב. זה מה שקרה לשועל: בטחונו ביכולתו הולך ופוחת עד שנעלם לגמרי כאשר הוא עומד ממש לפני ביצוע המעשה. למעשה חששותיו של השועל במקרה זה מועילים לו. הסיכוי שיצא חי מפיו של האריה, לא גדולים במיוחד... זו הזדמנות לדון לאו דווקא בערכו של האומץ, אלא **בטבעיותו של החששות**, ובכך שאין צורך להתבייש בדברים שאנו חוששים מהם. ניתן לבקש מהתלמידים לספר על מקרים שאירעו להם בהם חשבו שיוכלו לעשותם – ובסוף הפחד גבר. ניתן גם, בלא התייחסות ישירה למדרש, לספר על דברים ומצבים שמפחידים אותם, ולתת להם לגיטימציה. חשוב להדגיש כי חששות מדברים דמיוניים – גם הם טבעיים. אם ניתן, אפשר לנסות למצוא פתרונות **להתמודד** עם הפחד הזה. אולי לתלמידים עצמם יהיו עצות לשועל, אך בכל זאת יעז להיכנס בעצמו לפיו של האריה.

פ ע י ל ו ת נ ו ס פ ת

פעילות א' – ניתן לחלק את הכיתה לשתי קבוצות. לילדי הקבוצה הראשונה מכסים את העיניים במטפחת. כל תלמיד/ה ללא מטפחת, מוביל/ה תלמיד/ה אחרת עם מטפחת ("עיוור") בתוך מסלול מכשולים בכיתה שהוכן מראש (אפשר ליצור אותו בעזרת הכסאות והשולחנות), כל זאת **ללא דיבורים** כלל. אפשרות אחרת היא שרק זוג אחד עושה זאת לעיני הכיתה.

פעילות ב' – כל ילד מקבוצה א' עומד עם הגב לילד מקבוצה ב' ועליו ליפול אחורנית בהטיית הגב, בהתחלה במרחק קרוב, ולאט לאט הוא מגדיל את מרחק הנפילה. הילד מקבוצה ב' צריך **לתפוס אותו** לפני שהוא נופל. כדי למנוע סיכונים, כדאי לרפד את הכיתה במזרונים לפני ההפעלה.

לאחר ההפעלות ניתן לשתף אחד את השני בתחושות וברגשות שעלו במהלך התרגילים, האם **פחדו**? האם הרגישו שהם **סומכים** על חבריהם? על עצמם? כיצד **התגברו** על הפחד?